

Leonardo da Vinci a fost evreu

Istoricul italian Carlo Vecce și-a propus să demonteze zvonurile privind originile străine ale lui da Vinci, dar un document recent descoperit l-a făcut să se răzgândească

După toate probabilitățile, Leonardo da Vinci era doar pe jumătate italian. Mama sa, Caterina, a fost o evreică circassiană născută undeva în Caucaz, răpită în adolescență și vândută ca sclavă sexuală de mai multe ori în Rusia, Constantinopol și Veneția, înainte de a fi eliberată în cele din urmă la Florența la vârsta de 15 ani. Cel puțin aceasta este concluzia la care se ajunge în noua carte *Il sorriso di Caterina, la madre di Leonardo*, scrisă de istoricul **Carlo Vecce**, unul dintre cei mai distinși specialiști în materie de Leonardo da Vinci.

Versiunea oficială a nașterii lui da Vinci este că a fost rodul unei scurte aventuri între avocatul florentin Piero da Vinci și o tânără țărăncă din Toscana, Caterina, despre care nu se știa aproape nimic. Cu toate acestea, exista de mult timp o teorie aparent nefondată conform căreia Leonardo ar fi avut origini străine și Caterina ar fi fost o sclavă arabă. În urmă cu șase ani, profesorul Vecce a decis săucidă definitiv acest zvon. "Pur și simplu mi s-a părut imposibil de crezut că mama celui mai mare geniu italian ar fi fost o sclavă non-italiană", mi-a spus el. "Acum, nu numai că o cred, dar ipoteza cea mai probabilă, având în vedere ceea ce am găsit, este că Caterina era evreică."

Vecce a fost omul potrivit pentru această sarcină - a publicat o antologie a scrierilor lui da Vinci și o biografie, *Leonardo*, tradusă în mai multe limbi, și a colaborat la expoziția de desene și manuscrise ale lui da Vinci de la Louvre și Metropolitan Museum în 2003.

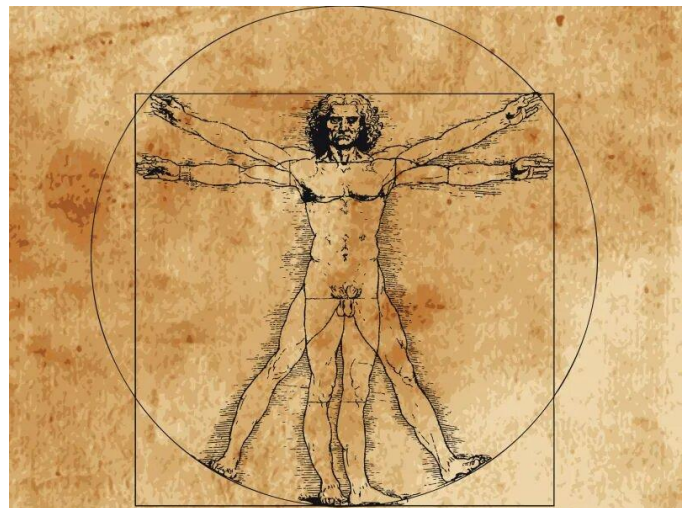
A început cercetările pentru cea mai recentă carte a sa în timpul reconstrucției bibliotecii lui da Vinci, unde a găsit documentul care a schimbat totul. Datat 2 noiembrie 1452, la șapte luni după nașterea lui Leonardo și semnat de Piero da Vinci în calitate de profesionist, este un act de emancipare a "fiicei unui anume **Iacob**, originar din munții Caucazului", pe nume Caterina. Potrivit documentului, se pare că proprietara Caterinei era soția bogatului negustor Donato di Filippo, care locuia în apropierea bisericii San Michele Visdomini din Florența și al cărui avocat obișnuit pentru afaceri era Piero da Vinci. Data de pe document este subliniată de mai multe ori, ca și cum mâna lui da Vinci tremura în timp ce proceda la eliberarea femeii care tocmai îi dăduse un copil.

Sclavia era încă o practică curentă în Italia secolului al XV-lea, deși la o scară mult mai mică decât în Imperiul Otoman. Numai orașul Florența avea cel puțin 1.000 de sclavi - printre care ruși, abhazi, turci, sârbi și, ca și Caterina, circassieni din Caucaz. Cine a fost această femeie care a dat naștere unuia dintre cele mai mari genii ale Renașterii?

Investigând povestea ei, profesorul Vecce a urmărit o altă parte a istoriei evreilor. "Călătorind dinspre Rusia", mi-a spus el, Caterina "a trecut cu siguranță prin peninsula Taman, în apropiere de Crimeea, care se deschide la Marea Azov". Peninsula își datorează numele lui David de Taman, regele regatului evreiesc khazar care a existat pentru scurt timp acolo în secolele al VII-lea - al X-lea. "Se pare că unele urme ale regatului Khazar existau încă în secolul al XV-lea, când peninsula era controlată de

familia evreiască genoveză Ghisolfi. Regiunea a fost condusă de consuli evrei până când Imperiul Otoman i-a pus capăt la sfârșitul secolului al XV-lea." Cele mai multe dintre navele de sclavi călătoreau din colonia venețiană implantată la Azov (pe atunci Tana) către Constantinopol. De acolo, o putem urmări pe Caterina la Veneția și apoi la Florența, unde a fost adusă de noul ei stăpân, Donato di Filippo, care a pus-o la muncă atât în atelierul său de confecții, cât și în slujba soției sale. Faptul că era o sclavă sexuală este atestat de faptul că avea deja mai mulți copii de la Filippo când, la 15 ani, l-a întâlnit pe da Vinci, avocatul lui Filippo, care la început a "împrumutat-o" ca dădacă pentru fiica sa Marie și apoi s-a îndrăgostit atât de mult de ea încât a eliberat-o din sclavie după nașterea lui Leonardo. "Da Vinci însuși nu era străin de evrei", spune profesorul Vecce. "Principalii săi clienți se aflau în rândul comunității evreiești din Florența".

Piero da Vinci a sfârșit prin a părăsi Florența pentru Milano. Caterina a murit acolo în 1493 și este probabil înmormântată în biserica San Francesco Grande, unde Leonardo pictase "Verginne delle rocce" cu câțiva ani înainte.

În ceea ce-l privește pe Donato di Filippo, după moartea sa, acesta a donat banii săi

bisericii San Bartolomeo a Monte Oliveto, pentru care Leonardo va picta "Buna Vestire". Ca o coincidență, pe fundalul acestei picturi apare un munte foarte asemănător cu Muntele Elbrus, cel mai înalt vârf al Munților Caucaz. Un port oriental destul de asemănător cu portul prin care a trecut Caterina când era sclavă figurează, de asemenea, pe tablou.

Potrivit profesorului Vecce, "Caterina a alimentat cu siguranță imaginația tânărului Leonardo cu amintirile din călătoriile sale. Circasienii aveau reputația de a fi neîmblânziți, liberi la minte și sălbatici. Îmi place să cred că ea l-a învățat spiritul de libertate absolută care se regăsește în cercetările sale științifice și intelectuale. Libertatea unei minți care nu este legată de prejudecăți sau de autoritate."

<https://www.tabletmag.com/sections/history/articles/leonardo-da-vinci-jewish>

AG –Deepl- Internet, SAGA 2024

